

інвестиції у підтримання та примноження інтелектуального капіталу, що сприятимуть створенню вартості шляхом генерування ідей. Саме це має стати визначальним чинником становлення в Україні економіки знань.

СТРАТЕГІЧНІ ТА ПРИКЛАДНІ ІНІЦІАТИВИ РЕГІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ ЄС ДЛЯ УКРАЇНИ

Ольшанська О. В., к. е. н., доцент

ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»

Важливість визначення стратегії регіональної політики незаперечна. Це підтверджується тим, що регіони все більше набувають функцій реальних суб'єктів міжнародних відносин. Міжрегіональне співробітництво має тенденцію до зростання, що свідчить про переваги спільної діяльності з вирішення економічних і соціальних проблем регіонів та інтеграції в різних сферах суспільної діяльності.

Потреба в здійсненні ефективної регіональної політики продиктована ще й тим, що ця політика виступає дієвим механізмом ліквідації регіональних диспропорцій у соціально-економічній та екологічній сферах. Найбільш узагальнені соціально-економічні показники, такі як виробництво ВВП на душу населення, рівень безробіття й доходів населення, їх динаміка, еміграція населення, свідчать про наявність значних регіональних контрастів в Україні.

Наявні відмінності в соціальному і економічному розвитку регіонів для подолання диспропорцій вимагають перерозподілу бюджетних коштів. Зменшення контрастів у розвитку регіонів є важливою метою національної політики держави в цілому.

Основою цієї політики є активізація використання потенціалів регіонів – природних, соціальних, виробничих, інноваційних суб'єктами підприємництва, поглиблення міжрегіональної інтеграції та зростання конкурентоспроможності. Для здійснення цієї активізації необхідно направити слабозвинутим регіонам додаткові кошти із бюджету, що означає їх перерозподіл із регіонів-донорів — регіонам-реципієнтам. Політика регіонального вирівнювання спрямована на зменшення міжрегіональних соціально-економічних розбіжностей.

В Європейському Союзі з метою підтримки економічно слабких регіонів створений Європейський фонд регіонального розвитку. Його допомога спрямована, насамперед, регіонам, які відстають у розвитку, тобто мають показники, нижчі від середніх значень на одну особу в цілому в ЄС. Так саме спрямовані дії Сільськогосподарського фонду та Європейського соціального фонду.

Стратегія регіональної політики ЄС базується на таких засадах :

1) надання пріоритету економічному розвитку, а не соціальному;

- 2) стимулювання приватного підприємництва, малого й середнього бізнесу;
- 3) передача регіонального планування низовим адміністративно-територіальним одиницям;
- 4) посилення інноваційної спроможності регіонів;
- 5) вироблення додаткових механізмів для регулювання розвитку відсталих територій.

В ЄС були розроблені єдині критерії для визначення проблемних регіонів. До них належать:

- 1) рівень ВВП на душу населення повинен бути нижчим від середнього в країнах ЄС;
- 2) не менше 20% зайнятого населення повинно працювати в депресивних галузях економіки;
- 3) найбільше населення, у порівнянні з іншими регіонами, повинно бути зайнятим у сільському господарстві;
- 4) високий рівень безробіття — не менше, ніж на 20% вище середнього значення в країні;
- 5) постійне від'ємне сальдо міграції.

У керівних документах ЄС відзначається необхідність скорочення диспропорцій між регіонами та ліквідація відсталості. Для досягнення цієї мети реформуються Структурні фонди (Європейський Соціальний Фонд, Європейський фонд регіонального розвитку та ін.), а також мережа фінансових інститутів. Вони являють собою правовий механізм здійснення регіонального розвитку шляхом позики для реструктуризації виробництва або працевлаштування працівників, підвищення їхньої професійної мобільності тощо.

Для активізації діяльності регіонів як суб'єктів європейської політики, згідно Маастрихтської угоди, було створено Комітет регіонів, що відображає спробу врахування регіонального чинника в Європейському правовому економічному й політичному просторі та надає регіону значні функції самоврядування, а не зводить лише до адміністративної децентралізації.

Регіональна політика ЄС базується на таких принципах:

- 1) субсидіарності — за яким вищі регіональні одиниці мають право і повинні розв'язувати лише ті проблеми, які не можуть виконати нижчі;
- 2) децентралізації — перерозподіл повноважень регіонів з метою ефективного їх використання на рівні регіонів, розмежування функцій та повноважень між різними рівнями управління ЄС. Згідно цього принципу зростає відповідальність на місцевому рівні та активізуються локальні ініціативи, посилюються місцеві компетенції регіонального розвитку;
- 3) партнерства — співробітництво між суб'єктами різних рівнів (держава, регіон, територіальні громади, економічні і політичні суб'єкти регіонів). Співпраця між регіонами в умовах транскордонного співробітництва локальними громадами сприяє більш швидкому та ефективному досягненню мети;

4) програмування — розробка на основі стратегії розвитку та з урахуванням пріоритетних коротко- та довгострокових цілей програм розвитку регіонів. В них визначаються конкретні заходи, виконавці, джерела фінансування, механізм моніторингу тощо. Програмування відображає цілеспрямований процес послідовного досягнення мети;

5) концентрації та адиціоналізму — означає спосіб виділення фінансових ресурсів ЄС, які повинні бути доповнені за рахунок місцевих власних джерел. Загальноприйнятим є фінансування 50% вартості проекту державою, 20% — депресивним регіоном, решта — структурними фондами.

Очевидним є те, що основні принципи регіональної політики ЄС слід розглядати на предмет адаптації до умов України. Однак, при цьому, слід враховувати специфіку адміністративно-територіального устрою України, регіональну контрастність рівнів економічного й соціального розвитку, природно-ресурсні особливості регіонів, визначення змісту діяльності інститутів на регіональному та місцевому рівні тощо.

МОДЕЛЮВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ВЗАЄМОДІЇ В ЗАДАЧАХ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Солодухін С. В., к.е.н., доцент

Запорізька державна інженерна академія

Розвиток інформаційних технологій та широке впровадження засобів обробки інформації практично в усі галузі знань для осіб, які приймають рішення, зумовило, з одного боку, можливість урахування більшої кількості факторів, які визначають результат і саме управлінський вплив. Але, з іншого боку, особа, яка приймає рішення, сама може виявитись об'єктом інформаційного впливу інших суб'єктів, що визначається рефлексивним характером інформаційної взаємодії агентів, метою якого є цілеспрямований вплив на інформацію про моделі прийняття суб'єктами рішень.

Для підприємства (економічного агента), яке функціонує в конкурентному середовищі, особливу актуальність набувають задачі забезпечення стійкого розвитку підприємства на основі управління його економічною безпекою при організації системи інформаційної взаємодії з учасниками ринкового процесу. Основними напрямками підтримання економічної безпеки в системі інформаційної взаємодії можна виділити наступні: ідентифікація та нейтралізація загроз; організація системи інформаційної безпеки; інформаційна взаємодія та управління в конкурентному середовищі; інформаційне протиборство при організації суспільних проектів.

Таким чином, виділимо наступні класи задач для забезпечення інформаційної взаємодії в управлінні економічною безпекою підприємства.